

Elementy polityki podatkowej państw europejskich dotyczące wybranych przedsięwzięć inwestycyjnych

Piotr Kasprzak*

Streszczenie: *Cel* – Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie podstawowych rozwiązań realizowanych za pośrednictwem systemów podatkowych w zakresie opodatkowania inwestycji. Autor dokonał analizy mechanizmów wykorzystywanych w wybranych państwach europejskich mogących mieć wpływ na podejmowane decyzji o przedsięwzięciu lub zaniechaniu rozpoczęcia wybranych rodzajów inwestycji.

Metodyka badania – Przedstawiona w poniższym artykule analiza to przegląd literatury oraz rozwiązań o charakterze systemowym i prawnym. Ponadto autor zbadał wtórne dane statystyczne oraz specjalistyczne raporty z zakresu opisywanej tematyki.

Wynik – Szeroko stosowanym narzędziem w przypadku podejmowanych przez przedsiębiorstwa inwestycji (np. w rynek nieruchomości) jest nakładany na osiągnane dochody – podatek dochodowy. Jak wynika z przeprowadzonej analizy, w państwach Europy podatek ten nakładany jest najczęściej z progresywnymi stawkami w przypadku PIT oraz liniowo w przypadku CIT. Podatek ten powoduje bezpośrednie uszczuplenie osiągnianych przez przedsiębiorców korzyści ekonomicznych, co powinno być wliczone już na etapie kalkulowania zakładanej stopy zwrotu.

Oryginalność/wartość – Niniejsze opracowanie stanowi oryginalny przegląd literatury oraz danych o charakterze prawnym i statystycznym. Wyniki stanowiąc mogą podstawę do dalszych, bardziej szczegółowych badań w zakresie zaprezentowanej problematyki.

Słowa kluczowe: inwestycje, system podatkowy, ulga podatkowa, przedsiębiorczość

Wprowadzenie

Jednym z codziennych działań podejmowanych przez podmioty gospodarcze jest decyzja o kierunku, charakterze i zakresie przedsięwzięć inwestycyjnych. Tego typu inicjatywy obarczone są ryzykiem oraz niepewnością, na przykład o charakterze podatkowym. Ryzyko to można określić jako brak przekonania w zakresie podjętej decyzji gospodarczej i jej skutków związanych z późniejszym opodatkowaniem. Pojęcie to jest związane zarówno z niską świadomością podatkową podatników, jak i częstymi zmianami przepisów podatkowych, skomplikowanymi czynnościami oraz zmiennością procedur administracyjnych (Szłęczak-Matusiewicz, 2008). Wszelkie przypadki nadużycia władzy podatkowej, niesprawiedliwości, stronniczości organów państwa czy zwiększania restrykcji fiskalnych skutkująją poczuciem obniżenia uzyskanego wcześniej poziomu bezpieczeństwa (Kasprzak, Wyrzykowski, 2017).

* mgr Piotr Kasprzak, Politechnika Gdańska, Wydział Zarządzania i Ekonomii, Katedra Analizy Ekonomicznej i Finansów, e-mail: pkasprzak@zie.pg.gda.pl.

W niniejszym opracowaniu dokonano analizy stosowanych mechanizmów opodatkowania w odniesieniu do decyzji podejmowanych przez przedsiębiorców. Choć dobór wymienionych form inwestowania w celu niniejszej prezentacji może wydawać się losowy, to łączy je jednak pojęcie systemu podatkowego oraz poszczególne konstrukcje prawne, które są wykorzystywane za jego pośrednictwem.

1. Podatkowe mechanizmy wspierające inwestowanie – ulgi podatkowe

Istotnym z punktu widzenia długoterminowego rozwoju przedsiębiorstwa jest właściwy dobór optymalnych wariantów inwestowania (Gawron, 1997). Podstawowym kryterium zwiększania przewagi konkurencyjnej jest nie tylko umiejętność odpowiedniego reagowania i zarządzania, ale także podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych (Sierpińska, Jachna, 2004). Podstawowym warunkiem zapewnienia pozycji oraz ekspansji firmy na rynku jest nie tylko sprawność bieżącego zarządzania, lecz również podejmowanie optymalnych decyzji dotyczących rozwoju oraz źródeł jego finansowania (Sierpińska, Jachna 2004). Od decyzji inwestycyjnych zależy udział przedsiębiorstwa w rynku oraz poziom i umiejętność generowania zysków (Sierpińska, Jachna 2007). Inwestycje są pojęciem ekonomicznym, które zdefiniowane zostały niezwykle szeroko (Michalak 2007). Podejmowanie przedsięwzięć inwestycyjnych jest związane z dążeniem do możliwie największego powiększenia majątku jego posiadacza (Nowak, Pielichaty, Poszwa 1999). Inwestycje obejmują szeroki zakres form działalności, dlatego w literaturze wspomina się wiele kryteriów i definicji tej działalności. Z pojęciem tym nierozzerwalnie wiążą się jednak trzy elementy: wydatkowanie środków finansowych, oczekiwanie określonych korzyści oraz ryzyko rozumiane także jako niepewność (Szczęsny, Śliwa 2010).

System podatkowy to zbiór wszystkich podatków, opłat i danin oraz zasad regulujących ich wymierzanie i pobór na danym terytorium (Wach, 2005). Podstawowe elementy konstrukcji systemu podatkowego, sposobu realizacji zobowiązań oraz uciążliwości procedur decydują o ocenie poziomu swobody podatkowej, która niezbędna jest do prowadzenia działalności gospodarczej opartej na zasadach wolnego rynku (Kasprzak, Wyrzykowski 2017).

W praktyce w większości państw na świecie podatki pełnią również funkcje pozafiskalne. Najczęściej spotykanym pozafiskalnym podziałem funkcji jest wyróżnienie trzech: alokacyjnej, redystrybucyjnej i stymulującej. Ta ostatnia może być realizowana poprzez mechanizm ulg podatkowych, które są przejawem rezygnacji z przysługującej państwu należności podatkowej w całości lub w części. Ulga ma zazwyczaj charakter motywujący, regulujący wielkość dochodów, uznaniowy czy też uzależniony od określonych zachowań podatników. Istnieje szereg definicji tego pojęcia, choć prawie wszystkie wspominają ulgę jako ograniczenie wielkości obciążenia podatkowego – w określonych przez prawodawcę przypadkach (Brzeziński, 2008). Zatem praktycznie każde odstępstwo od przyjętego standardu podatkowego należy uznawać za preferencję podatkową.

Jednym z istotnych obszarów wymagających szczególnego wsparcia ze strony państwa są działania w inwestycje o charakterze proinnowacyjnym. Ulgi podatkowe przeznaczone na badania i rozwój stosowane są przez praktycznie wszystkie państwa Unii Europejskiej. Ich celem jest nakłonienie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą do inwestowania w tzw. nowe technologie – definiowane jako obszar badań i rozwoju (z ang. *research and development*). Efektem jest osiąganie wymiernych korzyści w aspekcie wykorzystania wiedzy lub przeprowadzenia badań i powstania nowej bądź udoskonalonej usługi lub produktu.

Wśród narzędzi podatkowych stosowanych przez kraje UE wymienia się:

- zwiększone koszty uzyskania przychodu w związku z wydatkami kwalifikowanymi¹,
- zmniejszenie podstawy opodatkowania,
- przyspieszoną amortyzację podatkową.

Powyższe metody pozwalają na powiększenie wartości faktycznie poniesionych wydatków w poczet kosztów uzyskania przychodu w oparciu o określoną wartość (tzw. sztucznie zwiększone koszty uzyskania przychodu) bądź powiązanie wielkości wydatków przeznaczonych na badania i rozwój z faktycznie zapłaconym podatkiem, pomniejszając go o wielkość dokonanych inwestycji lub umożliwienie szybszej amortyzacji podatkowej, co przyspiesza osiąganie korzyści o charakterze podatkowym i zmniejsza czas potrzebny na wykorzystanie tzw. tarczy podatkowej.

Tabela 1

Podatkowe mechanizmy wsparcia przedsięwzięć badawczo-rozwojowych w krajach UE

Państwo	Ulga	Zwiększone koszty uzyskania przychodu	Przyspieszona amortyzacja
1	2	3	4
Austria	X		
Belgia	X		X
Bułgaria	X		X
Chorwacja		X	
Cypr		X	
Czechy	X	X	
Dania	X	X	X
Estonia			
Finlandia		X	X
Francja	X		
Grecja		X	
Hiszpania	X		
Holandia	X	X	
Irlandia	X		

¹ Wydatki kwalifikowalne w każdym państwie są definiowane inaczej. Mogą to być zakupy określonych środków trwałych, koszty związane z zatrudnianiem kadry naukowej, koszty administracyjne i związane z użytkowaniem sprzętu czy nieruchomości.

1	2	3	4
Litwa		X	
Luksemburg			
Łotwa		X	
Malta	X		
Niemcy			
Portugalia	X		
Polska	X	X	
Rumunia		X	X
Słowacja	X		
Słowenia		X	X
Szwecja	X		
Węgry		X	
Wielka Brytania	X	X	X
Włochy	X		X

Źródło: opracowanie własne na podstawie *A Study on R&D Tax Incentives* (2015).

Tylko trzy państwa należące do Unii nie wprowadziły ulg i preferencji podatkowych dla przedsięwzięć badawczo-rozwojowych. Niektóre państwa wymienione w tabeli 1, umożliwiają poza odliczeniami w podatku dochodowym od osób prawnych, ulgi i preferencje także dla osób rozliczających się z podatku dochodowego od osób fizycznych (np. Austria, Francja, Polska, Słowenia), a także ulgi w pozostałych, tzw. pozapłacowych kosztach pracy, związane m.in. z ubezpieczeniami społecznymi osób zatrudnionych w ramach projektu badawczego. Taką politykę można traktować jako swoisty ukłon dla małych i średnich przedsiębiorców, którzy mają możliwość uzyskania korzyści nawet ze stosunkowo małych projektów badawczo-rozwojowych, bowiem poprzez obniżenie (w różny sposób) ostatecznej wielkości zapłaconego podatku, koszt przedsięwzięcia inwestycyjnego ulega zmniejszeniu, tym samym zwiększając zakładaną stopę zwrotu.

2. Podatek dochodowy z dochodów uzyskiwanych z najmu nieruchomości

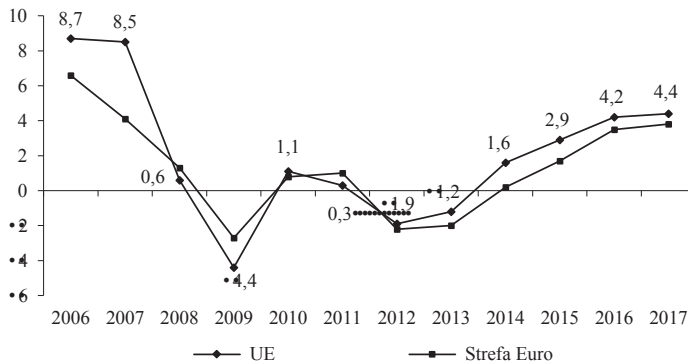
O ile ulgi i preferencje podatkowe stanowią mechanizm zachęty do podejmowania poszczególnych działań inwestycyjnych, w tym o charakterze nowatorskim i innowacyjnym, o tyle nakładane podatki stają się *de facto* czynnikiem obniżającym stopę zwrotu z poniesionej inwestycji (Uchman, 2014). W tej części pracy przedstawiono dwa rodzaje podatków nakładanych na ponoszone inwestycje – po pierwsze będzie to podatek dochodowy (zarówno PIT, jak i CIT) od przychodów osiągniętych z najmu nieruchomości oraz, jako drugi podatek, od tzw. zysków kapitałowych.

Kryzys finansowy zapoczątkował wiele zmian w gospodarkach narodowych praktycznie wszystkich państw Europy. Jego skutki można dostrzec w wielu obszarach, poczynając od polityki monetarnej, przez fiskalną, po zmiany w przepisach niezwiązanych bezpośrednio z prawem gospodarczym. Z powodu kryzysu doszło także do szerokich zmian na rynku

nieruchomości (Henzel, Śmietana, Maszczyk, 2013). O ile od lat rynek ten uważany jest za stosunkowo bezpieczny, to okres kryzysu spowodował spadek wartości domów i mieszkań praktycznie we wszystkich krajach Wspólnoty. Fakt ten został wykorzystany przez inwestorów, którzy dokonali w tym okresie zakupu nieruchomości. Dodatkowo motywowani oni byli także bardzo niskimi stopami procentowymi (lub wręcz ujemnymi – zarówno w ujęciu nominalnym, jak i realnym), co skutkowało tym, iż inwestowanie w bezpieczne aktywa w postaci lokat bankowych było wręcz nieopłacalne.

Jak wynika z danych Eurostatu, odbicie na rynku nieruchomości w Unii Europejskiej nastąpiło po roku 2013. Lata 2009, 2012 i 2013 okazały się najlepszym momentem do poczynienia inwestycji w nieruchomości, jako że w latach tych ceny nieruchomości zarówno w tzw. strefie euro, jak i całej Wspólnocie spadały (ujęcie rok do roku) (rys. 1).

Rysunek 1. Roczna dynamika zmian cen nieruchomości (tzw. House Price Index) w Unii Europejskiej oraz strefie euro w latach 2006–2017 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu.

Mając na uwadze powyższe oraz biorąc pod uwagę cel niniejszej pracy, poniżej dokonano analizy obciążeń podatkowych od inwestycji zakupu nieruchomości i osiągnięcia dochodów z tytułu jej wynajmu.

W przypadku osiągnięcia przychodów z najmu nieruchomości, w większości państw Wspólnoty, przedsiębiorca może podlegać opodatkowaniu dochodów podatkiem dochodowym od osób fizycznych (PIT) lub podatkiem dochodowym od osób prawnych/korporacji (CIT). Forma opodatkowania jest uzależniona od dokładnych regulacji prawnych. Mając na uwadze wyżej wymienione, przedstawiono opodatkowanie najmu zarówno podatkiem PIT oraz CIT w wybranych państwach Europy.

Należy zaznaczyć, iż poza wyżej wymienionymi podatkami, w przypadku rozważania tego typu inwestycji należy wziąć także pod uwagę konieczność zapłaty podatku od nieruchomości, który w niektórych krajach jest liczony od rynkowej wartości nieruchomości (a nie jak w Polsce od stałej wartości uzależnionej od powierzchni użytkowej mieszkania

lub domu). Co więcej, w przypadków podmiotów będących płatnikami podatku VAT, trzeba również rozważyć konieczność odprowadzenia podatku naliczonego oraz uwzględnić mitręgę związaną z jego rozliczaniem i naliczaniem (Famulska, 2007).

Tabela 2

Podatek dochodowy PIT od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z tytułu osiągniętych dochodów z najmu nieruchomości

Państwo	Progi podatkowe (euro)	Stawki (%)	Dodatkowe podatki/opłaty	Możliwe odliczenia
1	2	3	4	5
Austria	0–11 000	0		
	10 000–25 000	36,5		
	25 000–60 000	43,21	–	naprawy i remonty
	>60 000	50		
Belgia	0–8350	25		
	8350–11 890	30		
	11.890–19 810	40	podatek lokalny	ulga na 1. dziecko/wspólne rozliczanie z małżonkiem: €6.430,
	19 810–36 300	45		ulga na kolejne dziecko do: €12.750
	>36 300	50		
Bułgaria	podatek liniowy	10	–	brak podatku w przypadku najmu związanego z działalnością rolniczą
Cypr	0–19 500	0		
	19 500–28 000	20		
	28 000–36 300	25	3%	wydatki związane z utrzymaniem nieruchomości
	36 300–60 000	30		
	>60 000	35		
Czechy	podatek liniowy	15		wydatki związane z utrzymaniem
Dania	podatek liniowy	24,6	8% (składka zdrowotna)	–
Finlandia	podatek liniowy	30–32 (w zależności od regionu)	–	koszty kredytu, naprawy i remonty
Francja	0–5963	0		
	5963–11 896	5,5		
	11 896–26 420	14		
	26 420–70 830	30	16,6%	utrzymanie i ubezpieczenia
	70 830–150 000	41		
>150 000	45			
Grecja	0–12 000	10		
	więcej niż 12 000	33	1–4%	–
Węgry	podatek liniowy	16	–	–
Irlandia	0–32 800	20		wspólne rozliczenie z małżonkiem odliczenie do: €3.300,
	więcej niż 32 800	41	2–7%	osoba samotnie wychowująca dziecko odliczenie do: €1.650, koszty kredytu
Włochy	podatek liniowy	15–21 (w zależności od regionu)	1,23–2,03%	–

1	2	3	4	5
Norwegia	podatek liniowy	28	–	
	0–7000	14,5		
	7000–20 000	28,5		
Portugalia	20 000–40 000	37	–	koszty utrzymania, remontu i kredytu
	40 000–80 000	45		podatek lokalny
	80 000–250 000	48+2,5		
	>250 000	48+5		
Rumunia	podatek liniowy	16	–	–
Słowacja	0–34 402	19	–	koszty utrzymania
	więcej niż 34402	25		
Słowenia	0–2800	0		odliczenia na dzieci i osoby będące na
	2800–7188	16	–	utrzymaniu: €2.066–€8.246,
	7188–14 375	27		odliczenia dla osób powyżej 65.
	więcej niż 14 375	41		roku życia: €1.250 (maksymalnie
				13,5% emerytury)
	0–17 707	24,75		
	17 707–33 007	30		
	33 007–53 407	40		
Hiszpania	53 407–120 000	47	tak	–
	120 000–175 000	49		
	175 000–300 000	51		
	więcej niż 300 000	52		
Szwecja	podatek liniowy	30	–	–
	0–14 471	0		
	14 471–25 772	0,77		
	25 772–33 659	0,88		
	33 659–44 959	2,64		
	44 959–58 943	2,97		
Szwajcaria	58 943–63 577	5,94	tak	koszty kredytu i remontu,
	63 577–84 309	6,60		koszty związane ze zwiększeniem
	84 309–109 512	8,80		efektywności energetycznej
	109 512–143 171	11		budynku
	143 171–914 065	11,5		
	>641 065	13,2		
Wielka Brytania	0–38 421	20	–	koszty reklamy,
	38 421–180 041	40		koszty kredytu i remontu
	>180 041	45		

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Union Internationale De La Propriete Immobiliere*.

Jak pokazują dane zawarte w tabeli 2, w większości analizowanych krajów podatek dochodowy PIT z tytułu dochodów z najmu jest progresywny. Największą liczbę stawek odnotowano w Szwajcarii – 11, najmniejszą na Słowacji i w Grecji – 2. W dziewięciu krajach zastosowano jedną stawkę – podatek liniowy. Poziom stawki podatkowej jest bardzo zróżnicowany. Na przykład w niektórych krajach, do stosunkowo wysokiego limitu dochodów, stawka podatku może wynosić 0%, podczas gdy w niektórych krajach najwyższy próg wynosi więcej niż 50%.

Tabela 3

Podatek dochodowy CIT od osób prawnych/korporacji z tytułu dochodów osiągniętych z najmu nieruchomości

Państwo	Progi podatkowe (euro)	Stawki (%)	Dodatkowe podatki/opłaty	Możliwe odliczenia
Austria	podatek liniowy	25	nie	koszty remontu
Belgia	0–25 000	24,98	nie	nie
	25 000–90 000	31,93		
	90 000–322 500	33,54		
	>36 300	33,99		
Bułgaria	podatek liniowy	10	nie	brak podatku w przypadku najmu związanego z działalnością rolniczą
Cypr	podatek liniowy	12,5	3%	utrzymanie
Czechy	podatek liniowy	19	nie	koszty remontu
Dania	podatek liniowy	25	nie	–
Finlandia	podatek liniowy (brak progresji)	30–32 (w zależności od regionu)	nie	część kosztów kredytu, koszty remontu
Francja	podatek liniowy	33,33	16,6%	koszty ubezpieczenia i remontu
Grecja	w zależności od formy prawnej (brak progresji)	20	1,5–3% lub 3,5%	–
		26		
Węgry	w zależności od formy prawnej (brak progresji)	10–19	nie	–
Irlandia	podatek liniowy	12,5	2–7%	koszty kredytu
Włochy	podatek liniowy	27,5	1,23–2,03%	–
Norwegia	podatek liniowy	28	nie	–
Portugalia	podatek liniowy	25	1,5%	koszty kredytu, podatek lokalny
Rumunia	podatek liniowy	16	nie	–
Słowacja	podatek liniowy	23	nie	koszty utrzymania
Słowenia	podatek liniowy	18	nie	–
Hiszpania	podatek liniowy	30	nie	–
Szwecja	podatek liniowy	30	nie	–
Szwajcaria	podatek liniowy	8,5	nie	koszty kredytu i remontu, koszty związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej budynku
Wielka Brytania	podatek liniowy (brak progresji)	21–28 (w zależności od regionu)	nie	koszty reklamy, koszty kredytu i remontu

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Union Internationale De La Propriete Immobiliere*.

Ze względu na fundamentalną konstrukcję podatku dochodowego, większość systemów poszczególnych państw zezwala na odliczenie od podstawy opodatkowania tzw. kosztów uzyskania przychodu, w szczególności kosztów utrzymania, remontu i finansowania nieruchomości. Ponadto wybrane państwa wprowadziły odliczenia na dzieci i wspólne

rozliczenia z małżonkiem, zmniejszając w ten sposób podstawę opodatkowania. Należy zaznaczyć, iż z możliwości tej nie zawsze można jednak skorzystać prowadząc działalność gospodarczą.

W przypadku gdy właścicielem nieruchomości jest przedsiębiorstwo zorganizowane w ramach podmiotu prawnego, rozliczenie podatkowe jest oparte o podatek CIT. W tym przypadku w większości państw, w przeciwieństwie do PIT, stawki podatkowe są liniowe. Spośród analizowanych krajów tylko jeden stosuje klasyczną progresję podatkową w przypadku CIT. Stawki podatkowe wahają się od 8 do 33%. Można w tym miejscu zaobserwować preferencyjne traktowanie przedsiębiorców rozliczających się z CIT ze stosunkowo dużych dochodów ze względu na niższe górne stawki podatku. W przypadku PIT niejednokrotnie przekraczają one 50%, podczas gdy najwyższa stawka CIT w analizowanych przypadkach wynosi wspomniane 33%.

Podobnie jak w przypadku PIT, większość krajów zezwala na obniżenie podstawy opodatkowania poprzez odliczenie kosztów związanych z codzienną eksploatacją nieruchomości.

3. Podatek od zysków kapitałowych

Ostatnim z analizowanych w niniejszym opracowaniu podatków jest podatek od zysków kapitałowych. Przez zysk kapitałowy należy rozumieć wzrost wartości kapitału, np. w wyniku wzrostu cen posiadanych papierów wartościowych na giełdzie, jednostek funduszy, różnic kursowych walut lub innych aktywów. Zysk ten może być określony nominalnie lub procentowo. W takim przypadku podatek jest płacony od przychodów z tytułu dywidendy oraz dochodów z instrumentów finansowych, takich jak zbycie akcji i udziałów, wykupienie przez emitenta obligacji, osiągnięte przychody na rachunkach oszczędnościowych czy lokatach bankowych (Wrońska, 2008). Niejednokrotnie pod pojęciem tym rozumie się także inne aktywa, takie jak opcje i instrumenty pochodne.

Tabela 4

Podatek od dochodów osiąganych z tytułu dywidendy oraz z dochodów z inwestycji w instrumenty kapitałowe w wybranych państwach Unii Europejskiej

Państwo	Opodatkowanie dywidendy (%)	Uwagi	Opodatkowanie tzw. zysków kapitałowych (%)	Uwagi
1	2	3	4	5
Austria	27,5	–	0/27,5	zwolnienie zysków z obligacji
Belgia	0/15/30	w zależności od wielkości przedsiębiorstwa	0/15/30	w zależności od rodzaju instrumentu
Bułgaria	5	–	0/10	w zależności od rodzaju instrumentu

1	2	3	4	5
Chorwacja	12	–	0/15	w zależności od rodzaju instrumentu
Cypr	0	–	0	–
Czechy	15/35	–	15/35	–
Dania	15/27	w zależności od posiadanego udziału w danym przedsiębiorstwie	0/22	w zależności od rodzaju instrumentu
Estonia	0/20	–	0/20	w zależności od wielkości osiągniętego dochodu
Finlandia	20	–	0	–
Francja	30/75	–	0/75	–
Grecja	15	–	0/15	–
Hiszpania	19	–	0/19	w zależności od rezydencji podatkowej
Holandia	15	–	0	–
Irlandia	0/20	w zależności od rezydencji podatkowej	20	w zależności od rezydencji podatkowej
Luksemburg	15	–	0	–
Niemcy	26,375/15,825	–	0/26,375	w zależności od wielkości osiągniętego dochodu oraz rodzaju instrumentu
Portugalia	25/35	w zależności od rezydencji podatkowej	0/25/35	–
Polska	19	–	19	–
Rumunia	5	–	0/16/50	w zależności od rezydencji podatkowej oraz rodzaju instrumentu
Słowacja	0	–	0/19/35	w zależności od rezydencji podatkowej oraz rodzaju instrumentu
Słowenia	15	–	0/15	w zależności od rezydencji podatkowej
Szwecja	30	–	0	–
Węgry	0	–	0	–
Wielka Brytania	0	–	0/20	–
Włochy	26	–	12,5/20/26	w zależności od rodzaju instrumentu

Źródło: opracowanie własne na podstawie KPMG (2017).

W większości państw Unii przedsiębiorstwa angażujące zasoby finansowe w papiery wartościowe lub prowadzące politykę nabywania aktywów w postaci udziałów w jednostkach obcych zmuszone są odprowadzać określone kwoty w postaci podatków od dywidend lub w przypadku wzrostu wartości nabytych aktywów finansowych. Wysokość daniny jest jednak zróżnicowana i uzależniona od szeregu czynników, takich jak rodzaj nabytego instrumentu (najczęściej na preferencyjnych warunkach rozliczane są zyski z obligacji

rządowych), wysokości osiągniętego dochodu (progresja podatkowa) czy rezydencji podatkowej podatnika.

Mając na uwadze zaprezentowane powyżej aspekty dotyczące opodatkowania różnych form inwestycji w wybranych państwach europejskich, istotne w przypadku dalszych badań okazać się może dokładne przeanalizowanie wpływu poszczególnych podatków na efektywną stopę zwrotu, z uwzględnieniem dodatkowych aspektów – rozliczanie administracyjne podatków, przejrzystość systemu podatkowego czy stosunek organów podatkowych do przedsiębiorcy.

Uwagi końcowe

Choć przedstawione w niniejszym opracowaniu mechanizmy poboru podatków od dochodów z tytułu osiąganych inwestycji stanowią tylko wybrane elementy, to systemy podatkowe mogą wpływać zarówno pozytywnie, jak i negatywnie na chęć podjęcia przedsięwzięcia inwestycyjnego. Podatek zawsze powoduje uszczuplenie majątku (w postaci środków pieniężnych), jednakże wysokość oraz sposób jego obliczenia może powodować, że poszczególne podmioty chętniej podejmą się danej inicjatywy inwestycyjnej. W przypadkach opisywanych powyżej wnioskować należy, że przed podjęciem jakiegokolwiek inwestycji należy szczegółowo przeanalizować ryzyko podatkowe wynikające z decyzji.

Literatura

- A Study on R&D Tax Incentives* (2015). Taxation Papers Working Paper No. 25.
- Brzeziński, B. (2008). *Wprowadzenie do prawa podatkowego*. Toruń: TNOiK „Dom Organizatora”.
- Eurostat. Pobrano z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Housing_price_statistics_-_house_price_index (18.01.2017).
- Famulska, T. (red.) (2013). *Interpretacje podatkowe a finanse przedsiębiorstw*. Warszawa: Centrum Doradztwa i Informacji Difin.
- Gawron, H. (1997). *Ocena efektywności inwestycji*. Poznań: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.
- Henzel, H., Śmietana, K., Maszczyk, A. (2013). Inwestowanie w aktywa rzeczowe i finansowe. W: K. Marcinek (red.), *Atrakcyjność inwestycyjna instrumentów finansowych na rynku nieruchomości w warunkach kryzysu* (s. 28–45). Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.
- Kasprzak, K., Wyrzykowski, W. (2017). Ocena efektywności działalności administracji podatkowej w Polsce na tle wybranych państw. *Zeszyty Naukowe Małopolskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie*, 1 (33), 83–95.
- KPMG (2017). *ASC 740 – Income Taxes. Summary of worldwide taxation on income and gains derived from listed securities*. Pobrano z: <https://home.kpmg.com/content/dam/kpmg/us/pdf/2017/02/kpmg-asc-740-international-tax-guide.pdf> (18.12.2017).
- Michalak, A. (2007). *Finansowanie inwestycji w teorii i praktyce*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Nowak, E., Pielichat, E., Poszwa, M. (1999). *Rachunek opłacalności inwestycji*. Warszawa: PWE.
- Sierpińska, M., Jachna, T. (2007). *Metody podejmowania decyzji finansowych. Analiza przykładów i przypadków*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Szczepny, W., Śliwa, J. (2010). *Budżetowanie operacyjne, finansowe i kapitałowe w przedsiębiorstwach*. Warszawa: C.H. Beck
- Szlęzak-Matuszewicz, J. (2008). Zarządzanie ryzykiem podatkowym w przedsiębiorstwie. *Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów*, 86, 48–58.

- Uchman, J. (2014). Opodatkowanie dochodów a inwestycje w przedsiębiorstwie. *Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej*, 106, 45–56.
- Union Internationale De La Propriete Immobiliere*. Pobrano z: <http://uipi.com/new/wp-content/uploads/2014/12/UIPI-Comparative-Analysis-on-Real-Estate-Taxation-2013.pdf> (18.12.2017).
- Wach, K. (2005). *Systemy podatkowe Unii Europejskiej*. Kraków: Oficyna Ekonomiczna.
- Wrońska, E. (2008). Źródła finansowania wypłat dywidend. W: J. Duraj (red.), *Przedsiębiorstwo na rynku kapitałowym*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Wyrzykowski, W. (2008). *Podatki w Polsce. Zarys wykładu*. Gdańsk: Oficyna Wydawnicza Bookmarket.

ELEMENTS OF EUROPEAN COUNTRIES TAX POLICY REGARDING SELECTED INVESTMENT PROJECTS

Abstract: *Purpose* – The aim of this study is to present the basic solutions implemented through tax systems in the field of taxation of investments. The author has analysed the mechanisms used in selected European countries that could influence the decisions made on undertaking or abandoning the start of selected types of investments.

Methodology – The analysis presented in the article include a review of literature and system and legal solutions. In addition, the author has examined statistical data and reports on the described subject.

Result – A widely used tool in the case of investments undertaken by enterprises (e.g. in the real estate market) is imposed income tax. According to the analysis, in European countries, this tax is most often charged with progressive rates in the case of PIT and is linear in the case of CIT. This tax causes direct depletion of economic benefits achieved by entrepreneurs, which should be included already at the stage of calculating the assumed rate of return.

Originality/value – This document is an original review of literature and legal and statistical data. The results can be the basis for further, more detailed research on the issues presented.

Keywords: investments, tax system, tax relief, entrepreneurship

Cytowanie

- Kasprzak, P. (2018). Elementy polityki podatkowej państw europejskich dotyczące wybranych przedsięwzięć inwestycyjnych. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 1 (91), 419–430. DOI: 10.18276/frfu.2018.91-34.